Jak pokonać pychę

Bo wszystko, co jest na świecie, pożądliwość ciała i pożądliwość oczu, i pycha życia, nie jest z Ojca, ale ze świata – 1 Jan. 2:16.

Mówi się, że temperament może spowodować, że popadniemy w kłopoty, ale to pycha sprawia, że w nich tkwimy.

Pycha różni się od innych emocji (być może za wyjątkiem gniewu), ponieważ nie czujemy, że coś jest z nami nie w porządku. Gdy ogarniają nas inne emocje, wiemy na pewno, że coś jest nie tak i musimy coś zmienić. Gdy ogarnia nas duma, zwykle wydaje się nam, że wszystko jest w porządku a to pozostali powinni zmienić swoje postępowanie.

Czym jest pycha? Ktoś kiedyś powiedział: „Nie rozumiem, jak możesz nie być dumny, skoro tak wiele czytasz”. Jednak ilość przeczytanej literatury nie miała tu nic do rzeczy, liczyła się postawa serca w stosunku do zdobywanej wiedzy. Oznacza to, że pycha jest zarówno skłonnością, nastawieniem, jak i pewnym rodzajem postępowania.

Co sprawia, że określona osoba może przejawiać znamiona pychy? Poniższe pytania mogą pomóc w dokonaniu samooceny, za pomocą której możemy ustalić czy posiadamy skłonność do pychy.

1) Zadufanie: „Nie potrzebuję Bożej łaski”. Czy poświęcasz więcej czasu na myśleniu o sobie samym niż o Bogu lub o innych ludziach?

2) Ego i pewność siebie: Dlaczego ciągle muszę wyrażać swoją wobec innych? Czy ciągle mówię, bez słuchania?

3) Próba porównania: Czy często porównuję się z innymi, oceniając siebie korzystnie?

4) Czy mam upodobanie w czymś, za pomocą czego mierzę własną wartość zgodnie z kryteriami wyglądu, inteligencji lub zdolności?

5) Majątek lub wysoki status: Czy staram się upewnić, że inni będą świadomi moich talentów lub staniu posiadania?

6) Zadowolenie: Czy myślę, że zasługuję na więcej dobrych rzeczy tego świata, niż inni ludzie?

7) Czy dostanę to, co chcę: Czy jestem gotów realizować swoje egoistyczne cele, nawet jeśli oznacza to, że innym stanie się krzywda?

8) Bardziej święty: Czy uważam, że Bóg musi być ze mnie zadowolony, ponieważ postępuję etyczne lub jestem bardzo religijny?

9) Samowystarczalność: Czy kiedykolwiek myślę, że tak naprawdę to nie potrzebuję Boga lub innych ludzi?

Przyczyny

Skąd mam wiedzieć, czy mam już problem z pychą? Odpowiedzi na poniższe pytania mogą pomóc w uświadomieniu sobie stanu naszego serca. Czy mamy wypaczone postrzeganie samych siebie – czy zawsze chodzi o mnie? Czy jesteśmy zbyt ślepi, aby zobaczyć, dokąd zmierzamy? Łatwiej jest zobaczyć dumę w innych niż przyznać się, że nosimy ja w sobie. Pycha sprawia, że niemożliwe jest przyobleczenie się w pokorę; tym samym będzie objawiać się brakiem pokory. Czy uważam siebie za kogoś lepszego, a innych za gorszych? Dopóki nie dopuścić do siebie myśli, że mamy problem, nie poczynimy postępów w przezwyciężaniu pychy.

Praktyczne porady jak pokonać pychę

Krok 1: Uzyskanie prawidłowego sposobu postrzegania Boga, naszego garncarza. Oto kilka prawd o Bogu, które pomogą nam w zwalczeniu problemu pychy.

1) Bóg jest nieskończenie lepszy od nas. On jest absolutnie doskonały, a my nie. „Jakże więc człowiek może być sprawiedliwy w obliczu Boga? I jak może ten, kto się urodził z niewiasty, być czysty? Oto, jeżeli nawet księżyc nie świeci dość jasno i jeżeli nawet gwiazdy nie są czyste w jego oczach, o ileż mniej śmiertelny, który jest jak czerw, i syn człowieczy, który jest jak robak?” (Job. 25:4-6).

2) Bóg ma nad nami najwyższą władzę. Od niego zależy nasza przyszłość na całą wieczność. „O, jak przewrotni jesteście! Tak jak gdyby można garncarza stawiać na równi z gliną! Jak gdyby dzieło mogło mówić o swoim twórcy: Nie on mnie stworzył, a garnek mówił o garncarzu: On nic nie umie!” (Izaj. 29:16).

Jeśli ktoś ma tendencję do wywyższania się, ten powinien w większym stopniu skupić się na wielkości Boga. Warto wówczas rozpocząć studium biblijne na temat natury Boga, a zwłaszcza Jego majestatu i mocy. Prośmy Boga, aby objawił się nam wyraźniej. Jeśli będziemy mieć zniekształcony obraz Boga, wówczas nie oddamy Mu należnej czci i szacunku. W ten sposób nasza arogancja będzie się swobodnie rozwijać, dopóki nie odczujemy przykrych skutków naszej pychy.

Krok 2: Zweryfikuj swe błędne przekonania. Zastanów się nad swoją postawą, korzystając z poniższych zasad.

1) Czy wydaje ci się, że jesteś lepszy niż inni? „Bo któż ciebie wyróżnia? Albo co masz, czego nie otrzymałbyś? A jeśli otrzymałeś, czemu się chlubisz, jakobyś nie otrzymał?” (1 Kor. 4:7).

2) Czy uważasz, że jesteś niezastąpiony? „Powiadam bowiem każdemu spośród was, mocą danej mi łaski, by nie rozumiał o sobie więcej, niż należy rozumieć, lecz by rozumiał z umiarem stosownie do wiary, jakiej Bóg każdemu udzielił” (Rzym. 12:3).

3) Czy myślisz, że Twoje osiągniecia i pozycja uprawniają Cię do szczególnej łaski? „Jako jeść wiele miodu nie jest rzecz dobra: tak szukanie własnej sławy jest niesławne” (Przyp. 25:27, BG).

Takie przekonania są egocentryczne, samolubne i poniżające dla innych. Nasza tożsamość w Chrystusie nie może być związana z samolubną ambicji i dumą, ale raczej powinna charakteryzować się samozaparciem i pokorą przepełnioną łaską. Pozwólmy aby Pismo kształtowało nasz punkt widzenia na nas samych, innych ludzi i życie w ogóle, dzięki czemu nie będziemy dumni w grzeszny sposób.

Bóg chce, aby Jego lud był żywym przykładem Jego miłości do innych. Pycha jest największą przeszkodą w okazywaniu miłości do innych.

Krok 3: Nie przepraszajmy za pomocą formuły „jeśli” obraziłem kogoś albo uczyniłem coś złego, to za to przepraszam. Najtrudniejszą rzeczą dla dumnego człowieka jest przyznanie się do błędu. Czy jesteś gotów aby to zrobić?

Jeśli tak, zidentyfikuj rodzaj pychy, z którą masz do czynienia (zarozumiałość, próżność lub nieznosząca sprzeciwu). Jeśli zaszkodziłeś innym poprzez swój grzech, przeprosić ich. Gdzie tylko jest to możliwe, dąż do pojednania i zaoferuj naprawienie szkody. Następnie, módl się poniższymi słowami (lub podobnymi, ułożonymi przez siebie), ufając, że Bóg wybaczy Ci grzech i wzmocni Twoje posłuszeństwo. W puste miejsce poniżej możesz wpisać nazwę określonego rodzaju pychy.

„Boże, wiem, że zgrzeszyłem przez _____. Bardzo mi przykro z powodu bólu jaki Ci zadałem i ludziom wokół mnie. Proszę, wybacz mi moje grzechy. Zmyj ze mnie grzech _____. Przez Twojego Ducha, daj mi siłę abym więcej nie zgrzeszył pod tym względem, lecz żył w pokorze. W imieniu naszego Odkupiciela, amen”. „Pycha chodzi przed upadkiem, a wyniosłość ducha przed ruiną” (Przyp. 16:18).

Krok 4: Bądź pokorny w swej pokorze. To zaskakujące, ale można być dumnym ze swej pokory! Pycha może z łatwością odrodzić się gdy tylko okazaliśmy skruchę. Bądźmy pewni, że świat, ciało i Szatan zrobią wszystko, aby wciągnąć nas z powrotem w sidła grzechu pychy.

1) Wartości którymi dziś kieruje się świat są wywrócone do góry nogami, co widać choćby na przykładzie dumy, która jest promowana jako cecha pozytywna. System tego świata przekazuje wszystkim informację w stylu: „Musisz się cenić” i „Musisz utrzymać się w centrum uwagi”. Świat można pokonać poprzez poproszenie Boga, aby przekształcił nasz sposób myślenia. W ten sposób możemy dostosować swój sposób myślenia do wagi, jaką On przykłada do pokory. „Owszem, większą jeszcze okazuje łaskę, gdyż mówi: Bóg się pysznym przeciwstawia, a pokornym łaskę daje. (…) Uniżcie się przed Panem, a wywyższy was” (Jak. 4:6,10).

2) Nasze ciało (grzeszna natura) tęskni za dobrym samopoczuciem wynikającym z pobudzania swego „ego” i samolubnie szuka uwagi innych. Przypomnijmy sobie zatem, że grzeszna natura jest już właściwie martwa. „I nas, którzy umarliśmy przez upadki, ożywił wraz z Chrystusem – łaską zbawieni jesteście” (Efez. 2:5).

3) Szatan będzie mnożył przed nami okazje, w czasie których będziemy mogli łatwo zademonstrować swoją dumę. Możemy dać odpór tym pokusom gdy przywdziejemy na siebie zupełną zbroję Bożą. Użyjmy „pasa prawdy” (Efez. 6:14) i przypomnijmy sobie, że to Bóg jest tym, który zasługuje na cześć, a nie my.

Ataki duchowe nigdy nie ustaną. Zachowujmy więc czujność. Moc Boża to więcej niż potrzebujemy, aby bronić się przed duchowymi atakami. W ten sposób możemy nadal żyć w sposób, który jest zgodny z zasadami pokuty. „Cóż tedy na to powiemy? Jeśli Bóg za nami, któż przeciwko nam?” (Rzym. 8:31).

Krok 5: Uciekaj od pokuszenia. Nigdy nie uda nam się w pełni uniknąć pokusy pychy. Możemy jednak znacznie zmniejszyć te pokusy, a tym samym poprawić nasze szanse na uniknięcie pychy. Musimy jednak przedsięwziąć odpowiednie kroki w celu uniknięcia pokus.

Zabezpieczenia

Należy dokonać zmian w stylu życia, które ograniczą wpływ pokus związanych z pychą. Trzeba się tu wykazać odwagą i kreatywnością.

1) Jeśli masz tendencję do patrzenia z góry na ludzi z niższej klasy społecznej niż Twoja własna, zgłoś się do pracy społecznej wśród osób bezdomnych i społecznie wykluczonych,

2) Jeśli jesteś dumny ze swojego wyglądu, pozbądź się ubrań lub makijażu, które twoim zdaniem najbardziej podkreślają Twój wygląd.

3) Jeśli lubisz się popisywać swoim nowym samochodem, zamień go na pojazd, który jest bardziej skromny i praktyczny.

4) Poproś zaufanego mentora, aby rozliczał Cię z Twojego zobowiązania do unikania przejawów pychy.

Spodziewaj się zwycięstwa

Nie skupiaj się na swoich niepowodzeniach z przeszłości, ale raczej na tym, że Bóg może dać Ci trwałe zwycięstwo nad pychą. Należy wierzyć w to, że jest On w stanie odmienić stan serca na bardziej pokorny. Chwalmy Go za to!

5) Skup się na swojej relacji z Bogiem. Wzmocnij swoje praktyki obocznościowe. W szczególności, skup się oddawaniu Bogu chwały i ukorzeniu się przed Nim.

6) Uchwyć się Bożych obietnic. Szukaj wersetów Pisma o dumie i pokorze, a następnie zapamiętaj wersety, które Twoim zdaniem mogą najlepiej Ci pomóc oprzeć się dumie. Przypomnijmy sobie te wersety, gdy tylko pojawi się pokusa. Poniżej przedstawiono kilka wersów, które warto zapamiętać.

> „Kto się więc uniży jak to dziecię, ten jest największy w Królestwie Niebios” (Mat. 18:4).

> „Ukórzcie się więc pod mocną rękę Bożą, aby was wywyższył czasu swego” (1 Piotr. 5:6).

Wiele miejsc w Piśmie Świętym przypominam nam skutkach dumy. „Pycha chodzi przed upadkiem, a wyniosłość ducha przed ruiną. Lepiej być pokornym z ubogimi, niż dzielić łupy z pyszałkami” (Przyp. 16:18-19). Szatan został wyrzucony z nieba, ponieważ okazał się być dumnym (Izaj. 14:12-15). Z egoistycznych pobudek podjął próbę zastąpienia Boga jako władcy wszechświata. Jednak w ostatecznym rozrachunku, szatan zostanie strącony do piekła (śmierci). Tych, którzy buntują się i powstają przeciwko Bogu, spotka zniszczenie (Izaj. 14:22).

Dlaczego pycha jest tak grzeszna? Duma przypisuje nam zasługi za osiągnięcie czegoś, co było dziełem Bożym. Pycha polega na przywłaszczaniu sobie chwały, która należy wyłącznie do Boga. Pycha jest w zasadzie samouwielbieniem. Wszystko co możemy osiągnąć na tym świecie, nie byłby możliwe, gdybyśmy tego nie otrzymali od Boga, który nas wspiera. „Bo któż ciebie wyróżnia? Albo co masz, czego nie otrzymałbyś? A jeśli otrzymałeś, czemu się chlubisz, jakobyś nie otrzymał?” (1 Kor. 4:7). Dlatego oddajemy Bogu chwałę – tylko On na nią zasługuje.

Williams Austin